

JAARVERSLAG 2021

PREVENTIEPUNT WAAS NOORD-OOST (PPWNO)

BEVEREN
VERBINDT

Krūibeke

stekene
van nature actief

Zwijndrecht
KOESTER JE TOEKOMST

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD	3
ORGANISATIE	4
Missie en visie	4
Organogram	5
Beheerscomité	5
Contactgegevens	6
JAAROVERZICHT 2021	7
Drugpunt Waas	7
1. Vroeginterventie	7
2. Preventie	10
Gezondheidsbevordering	13
1. Opstart en overlegmomenten	13
2. Acties en projecten	14

VOORWOORD

Preventiepunt Waas Noord-Oost (PPWNO) is een intergemeentelijk samenwerkingsverband tussen de gemeenten Beveren, Kruikeke, Sint-Gillis-Waas, Stekene en Zwijndrecht. Door de krachten te bundelen zetten deze gemeenten zich in op vlak van gezondheidsbevordering en ziektepreventie, en dit aan de start van het zorgcontinuüm.

PPWNO is ervan overtuigd dat effectieve preventie een verhaal is van gedeelde verantwoordelijkheid van individu en overheid. Hierbij is het de taak van de lokale besturen om elke inwoner in staat te stellen gezonde keuzes te maken. Elk gemeentebestuur maakt werk van een geïntegreerd lokaal gezondheidsbeleid, door gedifferentieerde beleidsbeslissingen te maken overheen verschillende domeinen. Onder het motto 'voorkomen is beter dan genezen' investeren de gemeenten in de expertise en lokale verankering van preventiewerkers. De preventiewerkers ondersteunen de lokale besturen in het nastreven van welzijn en gezondheid voor al hun inwoners. Inzetten op effectieve preventie is daarbij een cruciaal onderdeel.

Dit jaarverslag vermeldt de activiteiten die PPWNO heeft verwezenlijkt in 2021, een jaar waarin de preventiewetenschap opnieuw uitgedaagd werd door de coronacrisis. Omdat er snel en adequaat geschakeld moest worden binnen het curatieve luik van de gezondheidszorg, bleef er weinig ruimte over voor initiatieven rond preventie. Anderzijds werd de meerwaarde van inzetten op preventie nogmaals duidelijk.

In wat volgt zal dieper ingegaan worden op de missie en samenstelling van PPWNO. Het concrete jaaroverzicht van 2021 is opgedeeld volgens twee stromingen: 'Drugpunt Waas' en 'Gezondheidsbevordering'.

Desondanks niet alle vooropgestelde doelen voor 2021 bereikt werden, leert dit jaarverslag ons veel over de richting die we in 2022 willen uitslaan.

ORGANISATIE

Missie en visie

“Het is de missie van Preventiepunt Waas NO om te investeren in het welzijn en de gezondheid van de algemene bevolking. Om deze doelstelling te bereiken, wordt via twee stromingen ingezet op specifieke thema’s”

De **eerste stroming** zal werken onder de naam ‘Drugpunt Waas’. Zij wil bovenstaande doelstelling bereiken door enerzijds het individu en de samenleving verantwoord en kritisch te leren omgaan met genotsmiddelen, gamen of gokken en anderzijds door problemen als gevolg van middelengebruik/overmatig gamen of gokken te voorkomen en door ondersteuning te bieden aan beginnende gebruikers en aan hun omgeving.

Hiervoor worden twee strategische doelstellingen onderscheiden:

- De bevolking verantwoord en kritisch leren omgaan met genotsmiddelen, gamen en gokken. Deze doelstelling kan, afhankelijk van de situatie, de persoonlijkheidskenmerken en het middel als volgt worden gedifferentieerd:
 - Niet-gebruik aanmoedigen, ondersteunen en bestendigen
 - Uitstellen van experimenteergedrag
 - Verantwoordelijk gedrag bevorderen
 - Vroegtijdige aanpak stimuleren
 - Schade beperken
- Begeleiding bieden bij jongeren en hun omgeving met beginnende probleemvorming m.b.t. genotsmiddelen en doorverwijzen indien nodig.

De **tweede stroming** zal zich toespitsen op andere gezondheidsthema’s waar de deelnemende gemeenten eveneens aandacht aan willen schenken. Dit door het individu en de samenleving aan te moedigen gezonde keuzes te maken. Hiervoor zal de interlokale vereniging de beleidsdoelstellingen van het Vlaamse preventieve gezondheidsbeleid en de Vlaamse gezondheidsdoelstellingen in het bijzonder, mee helpen realiseren.

De acties en methodieken die toegepast worden zijn wetenschappelijk onderbouwd¹ en volgen het stappenplan van Gezonde Gemeente².

De interlokale vereniging kiest op welke preventiethema’s ze prioritair wil inzetten, bij voorkeur op basis van bottom-up signalen. Alle acties en interventies sluiten aan bij het gezondheidsbeleid en de meerjarenplanning van de deelnemende gemeenten zodat er meer gezondheidskansen ontstaan voor de inwoners.

¹ Zie www.preventiemethodieken.be

² Zie www.gezondleven.be/settings/gezonde-gemeente/beleid-maken/stappenplangezondheidsbeleid

Om een kwalitatief gezondheidsbeleid te ondersteunen en uit te voeren, wordt een samenhangende mix van acties opgezet:

- Informeren en sensibiliseren
- Omgevingsinterventies
- Afspraken en regelgeving
- Zorg en begeleiding

Teneinde bovenstaande doelstellingen te bereiken worden allerlei activiteiten georganiseerd in maximale samenwerking met andere partners die dit trachten te bewerkstelligen.

Organogram

Preventiepunt Waas NO is een intergemeentelijke preventiedienst met Beveren als beherende gemeente en volgende aangesloten gemeenten: Beveren, Kruibeke, Sint-Gillis-Waas, Stekene en Zwijndrecht.

PPWNO beschikt over 1,5 VTE die wordt verdeeld over de twee bovengenoemde stromingen. Er is 1 VTE vrijgemaakt voor de stroming Drugpunt Waas. De aanwerving hiervan is uitbesteed aan het Centrum voor Geestelijke Gezondheidszorg Waas en Dender. Voor de stroming gezondheidsbevordering wordt 0,5 VTE vrijgemaakt en is de aanwerving uitbesteed aan het LOkaal GezondheidsOverleg Waasland vzw.

Beheerscomité

Het Beheerscomité is het centrale beheersorgaan van PPWNO, die de werking ervan evalueert en bewaakt. Het formuleert waar nodig adviezen ten behoeve van de beherende gemeente, stelt de jaarrekeningen van de interlokale vereniging vast en legt ze ter vaststelling voor aan de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten. Bovendien worden de krijtlijnen van het betreffende werkingsjaar uitgezet, geëvalueerd en bijgestuurd waar nodig.

In 2021 kwam het Beheerscomité 3 keer samen; op 25/02/2021, 05/05/2021 en 29/09/2021.

Een aantal afgevaardigden van het Beheerscomité, al dan niet aangevuld met partners uit betreffende gemeente(n), komen samen in het Lerend Netwerk. Dit is een ad hoc overlegorgaan waarin de concrete uitwerking van gezamenlijke acties besproken wordt. Op het Beheerscomité wordt namelijk beslist welke zaken intergemeentelijk georganiseerd worden (uitvoering: Lerend Netwerk) en dewelke lokaal (uitvoering: LOD/Stuurgroep Gezonde Gemeente). Vanuit het Beheerscomité wordt tevens een terugkoppeling verwacht vanuit dit platform. De concrete samenstelling van het Lerend Netwerk is afhankelijk van thema, aantal deelnemende gemeenten en de doelstelling.

In 2021 maakten onderstaande personen deel uit van het Beheerscomité:

Naam	Functie	Gemeente
Dirk Van Esbroeck	Voorzitter Preventiepunt Waas NO, Schepen	Beveren
Inge De Kimpe	Hoofdmaatschappelijk werker	Beveren
Ilka Walleyne	Preventie- en vroeginterventiewerker	Beveren
Ellen Bocklandt	Preventiewerker	Beveren
Filip Vercauteren	Schepen	Kruibeke
Kristof De Witte	Coördinator Huis van het Kind Kruibeke	Kruibeke
Chantal Vergauwen	Schepen	Sint-Gillis-Waas
Krista Molders	Deskundige welzijn	Sint-Gillis-Waas
Dirk Backaert	Schepen	Stekene
Mieke Van Poucke	Dienst gezin, welzijn en gezondheid	Stekene
Denise Melis-De Lamper	Schepen	Zwijndrecht
Els Van Hese	Deskundige sociale zaken dienst welzijn	Zwijndrecht
Ben Engelen	Directie CGG Waas en Dender	/
Ilse Wauters	Doelgroepverantwoordelijke kinderen en jongeren CGG Waas en Dender	/
Martine Van Grimberge	Coördinator Logo Waasland	/
Bert Mostien	Beleidsstemabeheerder Algemene Preventie, Agentschap Zorg en Gezondheid	/
Eline De Maesschalck	Lokale preventie- en vroeginterventiewerker, stroming Drugpunt Waas	Intergemeentelijk
Zita Leenaerts <i>(tot februari 2021)</i>	Interlokale preventiewerker, stroming gezondheidsbevordering	Intergemeentelijk
Kjani Verbeke <i>(vanaf juli 2021)</i>	Interlokale preventiewerker, stroming gezondheidsbevordering	Intergemeentelijk

Contactgegevens

Stroming [Drugpunt Waas](#)

Eline De Maesschalck

0479 35 73 51 | waas@drugpunt.be

Parklaan 14 B, 9100 Sint-Niklaas

Stroming [Gezondheidsbevordering](#)

Kjani Verbeke

0460 95 80 28 | kjani.verbeke@logowaasland.be

Oosterlaan 20, 9100 Sint-Niklaas

www.drugpunt.be

www.logowaasland.be

JAAROVERZICHT 2021

Onderstaande biedt een overzicht van activiteiten die zijn doorgegaan voor PPWNO. Dit overzicht wordt opgedeeld op basis van de twee stromingen:

1. Drugpunt Waas
2. Gezondheidsbevordering

Voor de stroming Drugpunt Waas werden activiteiten geregistreerd in Ginger³ en EPD 2.0⁴. De activiteiten die betrekking hebben op de stroming Gezondheidsbevordering werden geregistreerd in CIRRO⁵.

Drugpunt Waas

1. Vroeginterventie

Vroeginterventie is een kortdurende begeleiding voor jongeren (12 - 25 jaar) die experimenteren op vlak van middelengebruik, gokken en gamen. De gesprekken kunnen individueel of in groep plaatsvinden. Alle gesprekken zijn volledig vertrouwelijk en gratis. Het uitgangspunt is daarbij steeds niet-veroordelend: in een ongedwongen sfeer open praten over gebruik of gedrag.

Vroeginterventie heeft tot doel om middelengebruik bij jongeren zo vroeg mogelijk te identificeren en jongeren te motiveren tot zelfreflectie en gedragsverandering. Op die manier willen we risico's verbonden aan het verderzetten van het huidige gebruiks-/gedragsspatroon verminderen en jongeren aanzetten tot verantwoord gedrag.

Ook de omgeving van de jongeren kan bij Drugpunt Waas terecht voor een adviesgesprek of consult. In samenwerking met de Centra Geestelijke Gezondheidszorg (Waas en Dender of Vagga) kunnen ouders/omgevingsfiguren ook deelnemen aan een groepsaanbod van een reeks avondsessies. Dit aanbod geldt ook als de jongere niet in begeleiding is.

Het aantal jongeren dat aangemeld werd voor vroeginterventie in 2021 (n = 27) is gelijkaardig aan het aantal aanmeldingen van 2020 (n = 24). Opnieuw is dit geen recordaantal. Mogelijke verklaringen hiervoor zijn nog steeds de geringe bekendheid bij de lokale partners per gemeente, gezien opnieuw weinig cliënten rechtstreeks via deze partners aangemeld werden. Daarnaast speelde ook de covid-19 coronapandemie nog steeds een grote rol.

³ Vlaams online registratieprogramma ontwikkeld en beheerd door VAD, bedoeld om preventieactiviteiten te registreren.

⁴ Elektronisch Patiënten Dossier; een softwaretoepassing waarbij cliëntgegevens voor vroeginterventie in digitale vorm bewaard en beschikbaar gemaakt worden.

⁵ CIRRO staat voor **C**ommunicatie, **I**nteractie, **R**esultaatgerichtheid, **R**egistratie en **O**ndersteuning. Het is een online platform dat toelaat de werking van de Logo's en betrokkenen te ondersteunen, op te volgen, te evalueren en aan te sturen. Het platform stimuleert niet alleen de gegevensuitwisseling tussen Logo's onderling, maar ook tussen Logo's, partnerorganisaties en de Vlaamse overheid.

In het merendeel van de aanmeldingen bleek het over een complexere problematiek te gaan, waarbij vroeginterventie niet het meest gepaste aanbod was. Het zou dus kunnen dat het hulpverleningslandschap onvoldoende gekend is of dat beginnende bezorgdheden langer onder de radar blijven en pas in een later stadium opgemerkt werden.

Gelijkaardig aan het jaar 2020, werden er in 2021 opnieuw meer jongeren aangemeld voor gamen dan voor de andere thema's. In samenwerking met CGG Waas en Dender werd daarom opnieuw ingezet op het online groepsaanbod 'Shaka'. Dit aanbod is bedoeld voor jongeren (13-17 jaar) met een passie voor gamen. In een gesloten groep (3-10 deelnemers) worden deze jongeren gedurende 4 online sessies op een creatieve manier aangezet tot nadenken over hun gamegedrag. Ook hun ouders of verwijzers worden betrokken in dit traject. Na een succesvolle reeks in 2020, ging de tweede editie van deze groepswerking ging door in maart 2021. Aan dit groepsaanbod namen 5 jongeren deel, waarvan 3 opgevolgd door Drugpunt Waas. De derde editie, die gepland stond voor oktober 2021, kon wegens onvoldoende aanmeldingen niet doorgaan. Deze jongeren werden individueel opgevolgd.

In wat volgt zal dieper ingegaan worden op de vroeginterventiecijfers van Drugpunt Waas. In totaal werden 27 jongeren aangemeld. Anders dan vorig jaar, werd bij het merendeel (16 jongeren) geen vroeginterventietraject opgestart. De redenen hiervoor zijn: geen vroeginterventieprofiel omwille van leeftijd of mate van gebruik/gamen (n = 7), jongeren die uiteindelijk toch niet zijn ingegaan op het aanbod (n = 6), jongeren die woonachtig zijn in een andere regio (n = 1) of schoolgaand in een andere regio en liefst daar een vroeginterventietraject laten doorgaan (n = 1). De meerderheid van deze groep zijn mannen (n = 14). Bij het grootste deel van deze jongeren werd echter wel een verkennend gesprek ingepland, waarna zij werden doorverwezen naar een geschikter aanbod. Bij 3 van deze aanmeldingen ging een (ouder)adviesgesprek door.

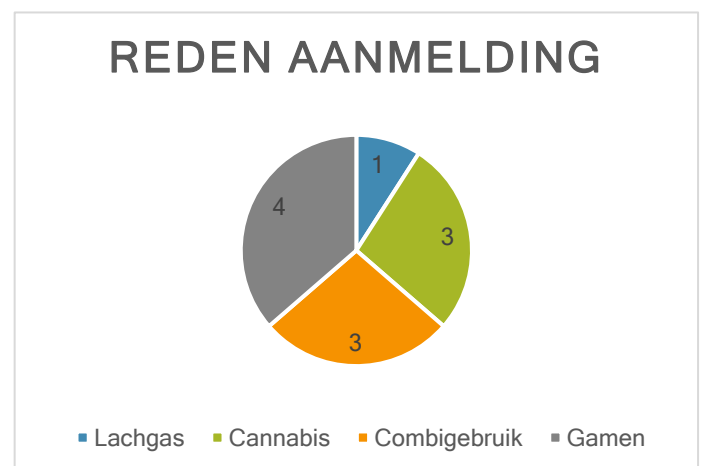
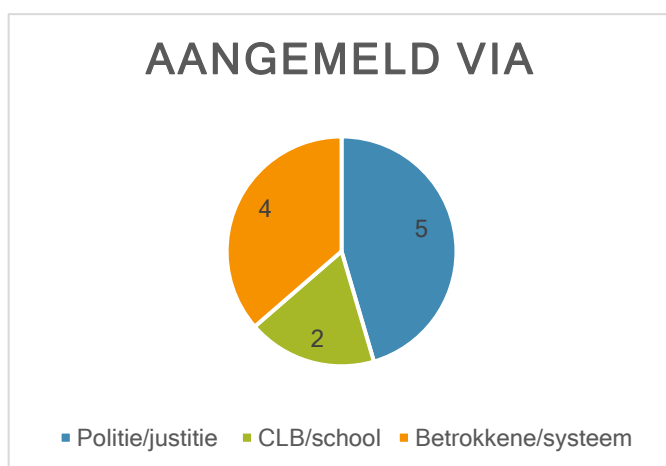
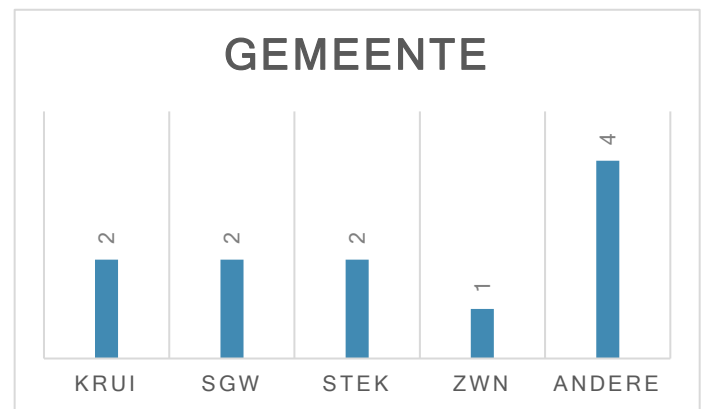
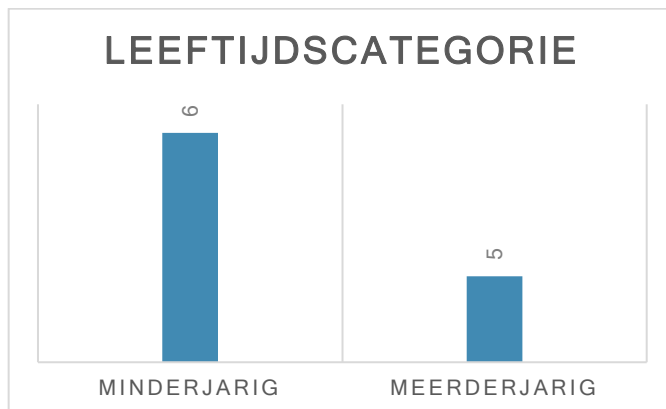
Bij 11 jongeren werd het vroeginterventietraject bij Drugpunt Waas wel opgestart. Ook binnen deze groep zijn vooral mannen aanwezig (n = 9). Een nipte meerderheid was minderjarig (n = 6) op het moment van de aanmelding. In 2 gevallen werd het vroeginterventietraject vroegtijdig afgerond.

Jongeren werden in 2021 binnen vroeginterventie begeleid omwille van: gamen (4), cannabisgebruik (3), combigebruik (3) en lachgas (1). Voor dat laatste werd er in 2021 een samenwerkingsverband opgestart met het project GAS-bemiddeling. Jongeren die een inbreuk plegen op het Algemeen Politierglement van een politiezone die behoort tot de werkingsregio van Drugpunt Waas, krijgen de kans om een bemiddelingstraject op te starten. Er wordt van de jongeren verwacht deel te nemen aan een psycho-educatief traject rond lachgas. De vroeginterventiewerker van Drugpunt Waas koppelt aan de GAS-bemiddelaar een positief of negatief advies terug. Op basis daarvan kan besloten worden om een GAS-boete al dan niet uit te vaardigen.

Van de jongeren bij wie een vroeginterventietraject opgestart werd, zorgde de samenwerking met politie of justitie ook in 2021 voor de meeste aanmeldingen (n = 5). Bij de andere jongeren werd het initiatief door zichzelf of door mensen uit hun omgeving genomen (n = 4) of gebeurde de aanmelding via CLB/school (n = 2). Aanmeldingen die niet resulteerde in een vroeginterventietraject kwamen in contact met Drugpunt Waas via de jongere zelf/de context (n = 7), politie/justitie (n = 4), CLB of school (n = 2) of een andere hulpverlener (n = 2).

De 11 jongeren die het vroeginterventietraject volgden, zijn woonachtig te: Kruikebeke (n = 2), Sint-Gillis-Waas (n = 2), Stekene (n = 2) of Zwijndrecht (n = 1). De overige 4 jongeren wonen elders, maar waren op moment van de aanmelding bijvoorbeeld schoolgaand in een van bovenstaande gemeenten.

In totaal werden ook 6 adviesgesprekken met ouders of andere betrokkenen van de jongere georganiseerd. In de helft van de gevallen was dit binnen een lopend vroeginterventietraject.

2. Preventie

Ook in 2021 ten gevolge van de coronacrisis beperkte ruimte voor concrete, lokale acties binnen de TAD-preventie. Desondanks werd in dit jaar opnieuw zo veel mogelijk ingezet op inlezen, herwerken van materiaal en het uittekenen van een actieplan voor 2022. Sommige zaken zijn alsnog kunnen doorgaan, anderen werden door de coronacrisis volledig geannuleerd of in een online variant gegoten. In wat volgt wordt een beknopt overzicht weergegeven van activiteiten waaraan Drugpunt Waas in 2021 deelnam. Deze activiteiten worden onderverdeeld in overlegmomenten, opleiding, vorming en acties.

Overlegmomenten

Drugpunt Waas nam in 2021 deel aan heel wat verschillende overlegstructuren. Enerzijds vanuit de inbedding in de CGG-werking, anderzijds vanuit het reguliere Drugpunt-werk. Naast de overlegmomenten die ad hoc georganiseerd werden (bijvoorbeeld rond het brainstormen over een actie, een consultvraag of het toelichten van pakketten, materiaalontwikkeling...), werd ook deelgenomen aan onderstaande structurele overlegmomenten:

Binnen de CGG-werking:

- Klein preventieteam (1x/week): wekelijkse terugkoppeling met kernteam preventie en vroeginterventie.
- Groot preventieteam (1x/3 maand): regelmatig overleg tussen regionale preventiewerkers van CGG Waas en Dender en de lokale preventiewerkers die binnen de regio tewerkgesteld zijn.
- Personeelsoverleg (1x/maand): maandelijkse update over werking binnen CGG Waas en Dender.
- VI/VDIP-team (1x/2 weken): casusoverleg en cliëntbespreking, in samenwerking met collega's van de reguliere jongvolwassenwerking binnen CGG Waas en Dender.
- Doelgroep previ: overleg tussen alle preventieve werkingen binnen CGG Waas en Dender (preventie, vroeginterventie, suïcidepreventie, VDIP, KOPP ...)
- Functioneringsgesprek (1x/jaar): jaarlijks evaluatiemoment met doelgroepverantwoordelijke.

Binnen de Drugpunt-werking:

- TIP (1x/2 maand): bijeenkomst van alle Drugpunt-medewerkers (uitwisseling en/of casusbespreking)
- WG Website (ad hoc): Drugpunt Waas is aangesloten bij de werkgroep website. Deze werkgroep buigt zich onder andere over de digitale informatiekkanalen van Drugpunt: website, Facebookpagina en Instagramaccount.
- VAD WG Lokaal Beleid: Drugpunt Waas is sinds 2020 aangesloten bij de werkgroep Lokaal Beleid, georganiseerd door VAD (Vlaams expertisecentrum voor Alcohol en andere Drugs).

Dit overlegplatform is bedoeld om regionale en lokale preventiewerkers op de hoogte te brengen van nieuwe materialen die ontwikkeld werden voor deze sector. Daarnaast is er ook veel ruimte voor uitwisseling over materialen, implementatie ervan, noden, ...

- VAD uitwisseling vroeginterventie
- VAD ad hoc WG gamen (online zelfhulptool): in 2020 werd deze ad hoc werkgroep opgericht, mede naar aanleiding van de stijgende signalen rond problematisch gamegedrag. Deze werkgroep was bedoeld om met een aantal preventiewerkers uit het werkveld ervaringen en noden uit te wisselen op vlak van preventie en hulpverlening rond het thema gamen. In 2021 werd deze tool ontwikkeld en gelanceerd.

Specifiek voor [Preventiepunt Waas NO](#):

- Beheerscomité (1x/3 maand): structureel orgaan waarin beleidsbeslissingen over de beide stromingen genomen worden. De samenstelling van dit orgaan werd eerder al besproken.
- Lerend Netwerk (ad hoc): overlegplatform met een aantal afgevaardigden per gemeente. Dit overlegplatform komt samen om concrete acties uit te werken en onderling ervaringen uit te wisselen. In 2021 kwam deze werkgroep enkel samen voor de stroming Gezondheidsbevordering (zie onder).
- LOD (1x/3 maand, gemiddeld): het Lokaal Overleg Drugs is een overlegplatform dat per gemeente georganiseerd wordt. Niet alle gemeenten van Drugpunt Waas hebben dergelijk overlegplatform. Hoewel er werd beslist om in 2021 in te zetten op de structurele heropstart van dit orgaan, lukte dit nog niet voor elke aangesloten gemeente. Dit wordt dan ook meegenomen naar 2022.
- Partneroverleg per gemeente: Drugpunt Waas nam ook zo veel mogelijk deel aan momenten van partneroverleg binnen elke gemeente. Onder deze noemer vallen onder andere: partneroverleg Huis van het Kind, stuurgroep Gezonde Gemeente, kennismaking met adviesraden, JWO, scholenoverleg, WASO ...

Opleiding

Onder deze categorie vallen opleiding en bijscholingen die gevolgd werden door de medewerker van Drugpunt Waas:

- ASAP-training
- Workshop cultuursensitieve zorg (4/3/2021)
- Online symposium VAD - onderzoeksplatform (14/10/2021)
- Online studiedag VAD (26/11/2021)

Verder werden ook voorstellingen van nieuw materiaal en online opleidingen gevolgd (onder meer via het [online opleidingsplatform van VAD](#)) (Materiaal Game (L)Over, materiaal Drugs in de Hersenen, materiaal Terugvalpreventie, webinar Lachgas VIAS, FOD Binnenlandse Zaken rond regelgeving fuifstewards...)

Vormingen

Deze categorie omvat vormingen of infoavonden die georganiseerd werden door Drugpunt Waas (hetzij pro-actief, hetzij op vraag van intermediairs of een lokaal bestuur). Het is geen verrassing dat dit aandeel, samen met het onderdeel acties, het meest getroffen werd door de coronacrisis. Fysieke vormingen en infoavonden konden niet doorgaan. Daarom werd zo veel mogelijk overgeschakeld op online alternatieven. Ook CGG Waas en Dender pikte deze signalen op. Op die manier ontstonden er een aantal online infosessies, gebaseerd op het reguliere vormingsaanbod. Vooral de vorming AKKGW Gamers werd een groot succes en werd meermaals verspreid naar lokale partners.

Verder werden in 2021 een aantal live vormingen omgezet naar online vormingen:

- Online vorming voor leden jeugdraad Zwijndrecht (11/5/2021)
- (C)Roes Controle: webinar voor ouders 3^e graad secundair onderwijs (10/6/2021)
- Next Level: webinar voor ouders 6^e leerjaar basisonderwijs (16/6/2021 + 24/6/2021)

Acties

In 2021 konden slechts een zeer beperkt aantal acties fysiek georganiseerd worden. Toch werd er achter de schermen vaak voorwaardenscheppend gewerkt aan heel wat projecten. Onderstaande zaken zijn wel kunnen doorgaan:

- Alternatief MEGA-project (Iespakket gemaakt voor leerkrachten 6^e leerjaar)
- Deskundigheidsbevordering partners (effectieve preventie)
- Lokale Analyse (pilotproject Zwijndrecht in samenwerking met Public Minds)
- Opendeurdag 11^e Genie Zwijndrecht

Doorheen 2021 werden dankzij de verschillende onderlegmomenten ook signalen opgevangen voor het jaaractieplan van 2022. Vooral het thema alcohol zal in 2022 aan bod komen. Het is de bedoeling om dit thema breed open te trekken in een beleidsmatige manier van werken (health in all policies). Verder is het ook de bedoeling om in elke gemeente een structureel netwerk op te bouwen voor samenwerking. De impact van corona was in 2021 uiteraard nog zeer aanwezig, maar toch komt uit dit jaarverslag ook naar boven dat het hebben van een netwerk per gemeente een enorme meerwaarde is om deze functie als lokale preventie- en vroeginterventiewerker uit te oefenen. Dit geldt ook voor de stroming Gezondheidsbevordering (zie onder).

Naast de signalen voor 2022, kunnen acties of vormingen steeds aangevraagd worden. Op basis van de noden wordt dan een aanbod op maat uitgewerkt, steeds met de principes van effectieve preventie in het achterhoofd

Gezondheidsbevordering

1. Opstart en overlegmomenten

In januari en februari 2021 stond Zita Leenaerts in de functie van halftijdse interlokale preventiewerker. Kjani Verbeke neemt sinds 1 juli 2021 de taken over van Zita. Gedurende de maanden maart 2021 tot en met juni 2021 was er geen preventiewerker tewerkgesteld voor de stroming Gezondheidsbevordering.

Naast de halftijdse functie van intergemeentelijke preventiewerker, vervult Kjani ook een halftijdse functie als stafmedewerker bij Logo-Waasland vzw. Hierdoor kon er in het voorjaar nog een overdracht plaatsvinden tussen de vorige en de huidige medewerker. Ook werd voor de opstart reeds een Vlaams intervisiemoment gevolgd met alle Vlaamse Intergemeentelijke Preventiewerkers, op 15 maart 2021. Begin juni maakten de ILP en drugpreventiewerker kennis. In de zomerperiode werkte de nieuwe ILP-medewerker zich in door onder meer de verslagen van de intergemeentelijke preventiewerker en van stuurgroepen 'gezonde gemeente' van de gemeenten in regio Waas NO door te nemen. De nadruk lag tijdens de opstart voornamelijk op netwerking en dit werd doorgetrokken in het najaar van 2021.

Binnen de [Logo-werking](#) werd deelgenomen aan volgende overlegplatformen:

- Teamoverleg (1x per 2 weken): projectmatig, thematisch en settinggericht overleg
- Functioneringsgesprek (1x per jaar): evaluatiemoment in samenwerking met coördinator Logo-Waasland vzw
- Intervisie en deskundigheidsbevordering Lokale Besturen (2x per jaar): prioritaire projecten voorstellen aan de lokale besturen + rol intergemeentelijke preventiewerker

Specifiek voor [Preventiepunt Waas NO](#) werd deelgenomen aan volgende overlegmomenten:

- Beheerscomité (ongeveer 1x per 3 maand): zie eerder p. 5.
- Lerend Netwerk (ad hoc): Zie eerder p. 5. Voor de stroming Gezondheidsbevordering kwam het Lerend Netwerk samen op 10/08/2021 in het kader van de 10-daagse van de Geestelijke Gezondheid.
- Intervisie tussen Vlaamse intergemeentelijke preventiewerkers (1 à 2 x per jaar): intervisie, uitwisseling en deskundigheidsbevordering over de intergemeentelijke preventiewerking.
- Stuurgroepen gezonde gemeente (per gemeente): overlegplatform dat per gezonde gemeente georganiseerd wordt. Alle gezondheidsgerelateerde projecten en acties worden overlopen.
- Partneroverleg per gemeente: met als doel netwerking en bekendmaking van PPWNO bij verschillende partners (bv. Werking gaan voorstellen bij overleg Huis van het Kind).

2. Acties en projecten

Warme William wandeling te Stekene

Een eerste actie van 2021 (januari - februari) rond een gezondheidsbevorderend thema was een *Warme William wandeling* in samenwerking met Stekene. Deze actie kaderde in het thema 'mentaal welzijn' en richtte zich op jonge kinderen (5j -10j).

a. Projectfiche

De werkgroep bestond uit de intergemeentelijke preventiewerker voor het luik gezondheidsbevordering (Zita) en de sportdienst van Stekene. De werkgroep baseerde zich op een kant-en-klare wandeling onder de vorm van een zoektocht die door Logo Kempen werd ontwikkeld. De sportdienst stippelde de route uit en hing de vragen voor de zoektocht op langsheen de route.

Voor de praktische uitwerking werden verschillende materialen van Warme William voorzien, zoals folders en deskbeertjes. Er was ook een wedstrijd aan verbonden met als prijs 2 waardebonnen van 15 euro geldig bij lokale handelaars in Stekene.

b. Evaluatie en bereik

Uiteindelijk werden uit alle inzendingen vijf in plaats van twee winnaars getrokken door het college van burgemeester en schepenen.

Een werkpunt voor de toekomst is om de affiches in de loop van de actie (de looptijd was van februari tot april) nogmaals te vervangen naar het einde toe. Er ontbraken pagina's en er waren er ondanks het lamineren toch nat geworden.

c. Besluit

Er waren veel informele positieve reacties op de wandeling en de zoektocht. Volgens dienst Welzijn en Gezin en de sportdienst van Stekene is deze actie zeker voor herhaling vatbaar.

10-daagse van de Geestelijke Gezondheid

Omdat er tussen februari en juli 2021 geen intergemeentelijke preventiewerker in dienst was, vond de tweede intergemeentelijke actie van 2021 pas in augustus - oktober plaats: de *10-daagse van de Geestelijke Gezondheid*.

a. Projectfiche

Onderstaande tabel geeft de projectfiche weer.

Projectcoördinator (ambtelijk)	Preventiewerkers PPWNO Contactpersoon: Kjani Verbeke
Algemene doelstelling of resultaat (SMART)	Op een laagdrempelige manier mensen in dialoog laten gaan over gevoelens aan de hand van de gevoelsbuttons tijdens de 10-daagse

	van de geestelijke gezondheid - binnen de regio van Waasland Noord-Oost
Betrokken partners	<ul style="list-style-type: none"> • Leden beheerscomité PPWNO • Medewerkers PPWNO: Kjani Verbeke, Eline De Maesschalck, Ilka Walley, Ellen Bocklandt • Gemeentelijke ambtenaren vanuit het Lerend Netwerk PPWNO <ul style="list-style-type: none"> • Beveren: Ellen Bocklandt • Kruibeke: Kristof De Witte • Stekene: Mieke Van Poucke • Sint-Gillis-Waas: Krista Molders • Zwijndrecht: Sean Denissen / Els Van Hese • Logo-Waasland vzw: materiaal gevoelsbuttons • Inwoners betrokken gemeenten
Projectteam/werkgroep	Lerend Netwerk: brainstorm over intergemeentelijke actie (zie tijdspad/overlegmomenten)
Tijdspad (grote lijnen/mijlpalen)	<p>10/08: Lerend netwerk over de 10-daagse</p> <p>24/08: terugkoppeling Lerend netwerk met team PPWNO (Ilka, Ellen, Eline, Kjani)</p> <p>27/08: overleg Kjani - Eline concretisering idee</p> <p>30/08 - 03/09: alle contactpersonen van de gemeenten contacteren + navragen aan welke actie we de gevoelsbuttons kunnen koppelen (via mail/telefoon/digitaal overleg/fysiek overleg)</p> <p>September: verdere voorbereidingen + intern overleg</p> <p>1/10 - 10/10: concrete actie: aanwezigheid op het terrein</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2/10 (09u - 11u): Stekene (bankmoment door wijkcomité) • 2/10 (11u - 13u): Sint-Gillis-Waas (inhuldiging Warme William banken) • 8/10: Kruibeke (Ladies Night in thema geestelijke gezondheid) • 18/09: Zwijndrecht (aftap festival) • 30/09: Beveren (persmoment)
Middelen	<p>Budget voor gevoelsbuttons:</p> <ul style="list-style-type: none"> • €25 voor 10x10 buttons • 2 zakken per gemeente • €25 x 2 zakken x 5 gemeenten • €250 totaal
Risico's	<p>Bedenking: we zullen enkel mensen bereiken die aanwezig zijn op de desbetreffende evenementen. Het gaat hier dus om universele preventie. Voor deze actie zijn onvoldoende middelen om een Needs-</p>

	<p>Assessment van begin af aan te starten en zo de meest kwetsbare doelgroep te bereiken. Echter is het doel van deze actie om iedereen op een laagdrempelige manier in dialoog laten gaan over gevoelens en te sensibiliseren dat het 'oké' is om over gevoelens/emoties te praten. Er wordt voor gekozen om ook (lokale) hulplijnen hieraan te koppelen aan de hand van een folder/flyer die kan worden meegegeven wanneer blijkt dat deelnemers hier nood aan zouden kunnen hebben. Deze actie wordt gekoppeld aan evenementen die de gemeenten zelf reeds organiseren.</p>
Interne rapportage en communicatie	<p>Rapporteren gebeurt via beheerscomité en lerend netwerk. Verslagen zijn terug te vinden in de drive van PPWNO. Werkgroep komt samen voor brainstorm, nadien wordt apart afgestemd met de leden van de werkgroep (op maat). Achteraf (na de 10-daagse) wordt teruggekoppeld via beheerscomité en lerend netwerk (zie verder: evaluatie)</p>
Externe rapportage en communicatie	<p>Communicatie naar externen gebeurt via persartikel. De bekendmaking van de evenementen waarop deze actie zal plaatsvinden, gebeurt per gemeente.</p>
Na het project / evaluatie	<p>Evaluatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Procesevaluatie gebeurt via lerend netwerk en beheerscomité (terugkoppeling) • Een effectevaluatie van de actie an sich (gevoelsmuur, gevoelsbuttons) is niet nodig, het is reeds een bestaand product dat bij lancering in het verleden al werd geëvalueerd • Geen blijvende kosten • Overgebleven gevoelsbuttons kunnen nog worden gebruikt op andere momenten (Bv. op blokpunten). Ze worden bijgehouden door de projectcoördinator. • Flyers/folders kunnen nog worden gebruikt op andere evenementen. Ze worden bijgehouden door de projectcoördinator.

b. Evaluatie en bereik

Voor *Zwijndrecht* werden de gevoelsbuttons gebruikt op het Aftap-festival op zaterdag 18 september 2021.

Positief	Opmerkingen
<ul style="list-style-type: none"> • Veel enthousiasme • Jongeren werden enorm aangetrokken door de buttons 	<ul style="list-style-type: none"> • Geen ideale plaats: weinig passanten, zelf vaak mensen moeten aanspreken

<ul style="list-style-type: none"> • Mensen die nieuwsgierig keken quasi altijd kunnen “lokken/roepen” • Positieve feedback: <i>“Ik wil je ook graag een pluim geven voor de bijdrage aan Aftap. Mijn oudste dochter heeft als vrijwilliger meegeholpen en was enthousiast over de buttons met gevoel die jullie verdeelden, topidee!!! Heb je goed gedaan op zo een manier jongeren bereiken is echt tof. De button steekt nog steeds op haar heuptasje :)”</i> 	<p>dat ze tot aan het kraampje mogen komen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Geen ideale datum: moeilijk om link met 10-daagse te maken
---	---

Aantal uitgedeelde gevoelsbuttons: 101

In *Beveren* werden de gevoelsbuttons gebruikt na afloop van een persmoment over de silhouetten en bankenhangers op 30 september 2021.

Positief	Opmerkingen
<ul style="list-style-type: none"> • Goed moment: aan start van de 10-daagse • Aantal pers aanwezig: 2 • Artikel verschenen in HLN, gva en Nieuwsblad • Mooie link met de bankenhangers (standje gevoelsbuttons stond op een bank met een bankhanger aan) • Mooie link met het silhouet op de bank • Een tweetal mensen ging een diepgaander gesprek aan over hun emoties. 	<ul style="list-style-type: none"> • Niet veel mensen bereikt • Donderdagnamiddag misschien niet het ideale moment? Had misschien beter gekoppeld geweest aan een bestaand evenement

Aantal uitgedeelde gevoelsbuttons: 19

In *Stekene* werden de gevoelsbuttons gebruikt naast de markt op zaterdagvoormiddag (tijdens de uren van de markt) op 2 oktober 2021. Er werd samengewerkt met Logo-Waasland vzw, die het standje aanvulde met info over de geluksdriehoek, de bankenactie en Warme William.

Positief	Opmerkingen
<ul style="list-style-type: none"> • Een paar keer rond gegaan op de markt zelf om mensen te “lokken”/informereren naar ons standje 	<ul style="list-style-type: none"> • Weinig passanten, een standje op de markt zelf had beter geweest

<ul style="list-style-type: none"> • Veel info aan ons standje: geestelijke gezondheid, fietsroutes en wandelroutes in Stekene, geluksdriehoek • Mooie link naar bankenhangers (standje aan een bank) • Artikel in de Waaskrant en Nieuwsblad verschenen 	
---	--

Aantal uitgedeelde gevoelsbuttons: 34

In Sint-Gillis-Waas werden de gevoelsbuttons gebruikt tijdens de inhuldiging van de twee nieuwe Warme William banken aan het welzijnshuis en WZC op 2 oktober 2021

Positief	Opmerkingen
<ul style="list-style-type: none"> • Goede organisatie van het evenement: wandeling met toneeltje over eenzaamheid met link naar de banken • Na afloop een automatische passage langs de gevoelsbuttons, iedere aanwezige had er eentje (of meerdere) opgespeld • Véél interesse om met de gevoelsbuttons aan de slag te gaan in eigen organisatie / school • Feedback: <i>buttons met icoontjes of smiley's op ipv woorden met de emoties zou nuttig zijn (voor laaggeletterden, kinderen,...)</i> → wordt intern bekeken bij Logo-Waasland vzw • Artikel Nieuwsblad 	<ul style="list-style-type: none"> • /

Aantal uitgedeelde gevoelsbuttons: 127

In Kruikeke ging de Ladies Night, die in teken stond van Geestelijke Gezondheid, door op 8 oktober 2021. Hier werd een standje met de gevoelsbuttons geplaatst. Logo-Waasland vzw vulde het standje aan met info over de geluksdriehoek, de bankenactie en Warme William.

Positief	Opmerkingen
<ul style="list-style-type: none"> • Goede organisatie van het evenement • Alle aanwezige vrouwen kunnen bereiken: standje stond dicht bij de 	<ul style="list-style-type: none"> • Minder volk dan verwacht (43 vrouwen ingeschreven t.o.v. vorige editie 175 vrouwen ingeschreven)

<p>inkom waardoor iedereen automatisch “moest” passeren</p> <ul style="list-style-type: none"> • Met enkele dames een “dieper” gesprek kunnen voeren (enkele voorbeelden: over burn-out, borstkanker, schrik voor schouderoperatie, moeilijke relatie met kind) • Artikel Nieuwsblad. 	<ul style="list-style-type: none"> • Niet iedereen stond open om over haar gevoelens te praten (1 dame koos bezorgd, maar wou hier absoluut niet verder op ingaan. 1 dame koos triest, maar het gesprek bleef ook redelijk oppervlakkig)
---	---

Aantal uitgedeelde gevoelsbuttons: 66

c. *Besluit*

- Een **Procesevaluatie** gebeurt via lerend netwerk en beheerscomité (terugkoppeling)
- Een **effectevaluatie** van de actie an sich (gevoelsmuur, gevoelsbuttons) is niet nodig, het is reeds een bestaand product dat bij lancering in het verleden al werd geëvalueerd
- Overgebleven gevoelsbuttons (653 stuks) kunnen nog worden gebruikt op andere momenten (Bv. op blokpunten, intern, eindejaarsreceptie). Ze worden bijgehouden door de projectcoördinator.
- Opmerking: opvallend dat de plaats van het ‘standje’ veel impact heeft op het aantal passanten. Zorgen dat dit op een plaats staat waar mensen in een automatische flow langsgaan.

HALT2Diabetes

In het najaar van 2021 werd gewerkt aan de initiatie en pré-implementatie van het project *HALT2Diabetes (H2D)*. Er werd voornamelijk ingezet op de bekendmaking van het project bij de juiste partners, zoals Lokale Besturen, Eerstelijnszones, lokale dienstencentra, enz. Ook werd steeds hun feedback gevraagd, hoe zij hun rol in het verdere proces zien en of zij dit konden toevoegen aan hun jaarplanning van 2022. De kerntaken in het najaar van 2021 waren dus vooral netwerken, overleggen, initiëren en zorgen dat de juiste partners aangesproken werden om mee rond de tafel te zitten.

Een overzicht van de belangrijkste mijlpalen in 2021:

- 19/09/2021: Overleg Logo-Waasland vzw - intergemeentelijke preventiewerker - Eerstelijnszones Waasland NO en ZW - Geïntegreerde zorg Waasland. Toelichting van het H2D project aan de andere partners, rolverdeling en tijdsinvestering bekijken.
- 28/10/2021: Overleg Logo-Waasland vzw - intergemeentelijke preventiewerker - Lokale Besturen. Toelichting van het H2D project aan de lokale besturen. Voorstel om H2D als prioritair project te laten trekken door de interlokale preventiewerker Waasland NO in 2022. Rolverdeling en tijdsinvestering bekijken.

- 14/11/2021: Wereld Diabetesdag. Alle Lokale Besturen aangespoord om deze dag mee in de kijker te zetten door online posts, teksten in infokrantjes, het blauw kleuren van gebouwen in de omgeving.
- 24/11/2021: Overleg intergemeentelijke preventiewerker - intergemeentelijke preventiewerker Antwerpen. Zij trekt het project in regio Antwerpen. Praktische aanpak en tijdsinvestering bekeken.
- 26/11/2021: diëtisten aangeschreven met uitnodiging opleidingsdag groepsessies gezonde voeding op verwijzing. Twee diëtisten stelden zich meteen kandidaat.
- 10/12/2021: voorstelling van het H2D project aan de lokale dienstencentra in de regio. Hun roluitklaring bekeken. Alle lokale dienstencentra zien kansen in hun jaarplanning van 2022 (najaar).
- 23/12/2021: Overleg met intergemeentelijke preventiewerker - Geïntegreerde Zorg Waasland. Voorbereidingen voorstel presentatie H2D aan huisartsen in de regio.
- Doorlopend: regelmatige contacten met de projectcoördinator H2D van de Diabetes Liga.

In 2022 zal het H2D project concreter uitgerold worden op het terrein. In het voorjaar zal er een werk- of stuurgroep samengesteld worden, er wordt ook verder ingezet op de bekendmaking bij huisartsen, diëtisten en andere zorg- en welzijnsprofessionals. Ook zullen enkele diëtisten in de regio opgeleid worden om groepsessies Gezonde Voeding op Verwijzing te begeleiden. Nadien zal het project (meer specifiek FINDRISC via gezondheidskompas.be) bekend gemaakt worden bij de burgers,. In het najaar zullen dan de eerste trajecten opgestart worden. Een meer specifieke tijdlijn moet nog worden opgemaakt.